

በኢትዮጵያና በፈረንጅቹ ያለው የዓመታትና የቀናት ልዩነት ከየት መጣ?

በመጀመሪያ ደረጃ ለሞላው የክርስትና እምነት ተከታዮች እንኳን ለበዓለ ልደቱ በሰላም አደረሳችሁ። በመቀጠል ከበዓሉ ጋር ተዛማች ወደ ሆነው አርእስት ልውሰዳችሁ።

ከአምስት ዓመት በፊት አንድ መጽሔት ሳነብ አንድ ስማቸው አጥናፉ አለማየሁ የተባሉ ግለሰብ ስለዚህ አርእስት የጻፉትን ጽሑፍ አነብብኩኝ። ምንምኳ ያኔ ጽሁፉን ልብ ብዬ ባላነበውም ከዛሬ ሁለት ወር በፊት አከባቢ በአጋጣሚ ምክንያት ሆኖ በዚሁ ርእስ የቀለጠ ክርክር በያዙ ሰዎች መካከል ተገኝቼ ነበር። ሆኖም ግን ጽሑፉን ልብ ብዬ አለማንብብዬን እየቆጩኝ የክርክሩ ተካፋይ ሳልሆን ሰሚ ሁኔታ ዋልኩኝ። ቁጭቴን ለመወጣት መሰለኝ ከአምስት ዓመት በፊት ያነብብኩትን መጽሔት እንደገና አፈላልጌ በቅርብ ጊዜ አገኘሁት። እናም ጽሁፉ አስፈላጊ መስሎ ስለተሰማኝ እንደገና ለአንባብያን አቅርቤዋለሁ።

እንደ ጸሓፊው አጥናፉ አለማየሁ አባባል በኢትዮጵያና በፈረንጅቹ ያለው የዓመታትና የቀናት ልዩነት እንደሚከተለው ይሉታል።

የዓመታት ልዩነት

የኢትዮጵያ የዘመን አቆጣጠር መጽሐፍ ቅዱስን መሰረት ያደረገ ነው። ከአዳም ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ያለው ዘመን መጽሐፍ ቅዱስ በጥንቃቄ ሲቆጥረው 5500 ይሆናል። ይኸውም ከአዳም እስከ ኖህ 2255 ዓመት ከኖህ እስከ ኦሪታዊት ድንኩዋን 1852 ዓመት ካኦሪታዊት ድንኩዋን እስከ ሰለሞን መቅደስ 480 ዓመት ከሰለሞን መቅደስ እስከ ዘሩባቤል 510 ዓመት ከዘሩባቤል እስከ ክርስቶስ ልደት 403 ዓመት በጠቅላላው ሲደመር 5500 ዓመት ይሆናል።

የፈረንጅቹ የዘመን አቆጣጠር መጽሐፍ ቅዱስን መሰረት ያደረገ አይደለም። ይሁን እንጂ ከመጀመርያው ዓመተ ምህረት ጀምሮ እስከ

532 ድረስ በኢትዮጵያና በፈረንጅቹ ምንም ያቆጣጠር ልዩነት ሳይኖር ሲቆጠር ኖሮዋል።

በ532 ዓ.ም የተነሳው ዲዮናስዮስ ኤክሲጂዮስ የተባለ ካቶሊካዊ መነኩሴ ከዚያ በፊት ክርስቶስ ተወለደበት ተብሎ የታመነበትን ቀን ትክክል አለመነሩንና ክርስቶስ ከዛን ቀን ሰባት ወይም ስምንት ዓመት ቀድሞ ተወልደዋል በማለት በነበረው የዘመን ቁጥር ላይ ሰባት ዓመት እንዲጨመር አደረገ። ዲዮናስዮስ ለዚህ እምነቱ መሰረት ያደረገው በተለያዩ የታሪክ ተመራማሪዎች ክርስቶስ በዘመኑ እንደተወለደ የሚነገርለት አውግስጦስ ቄሳር የህዝብ ቆጠራ ያደረገበት ዓመት ክርስቶስ ተወለደ ተብሎ ተይዞበት ከነበረው ዓመት የሰባት ወይም ስምንት ዓመት ቅድምና እንዳለው በመገመታቸው ነው።

የቀናት ልዩነት

በኢትዮጵያውና በፈረንጅቹ አቆጣጠር ያለው ልዩነት ከሰባት እስከ አስር ቀን ይሆናል። መስከረም 1 በኢትዮጵያ በፈረንጅቹ መስከረም 11 ይሆናል። ይህ ልዩነት የጀመረው በ1572 ዓ.ም በሮሙ ፓፓ በጎርጎርዮስ 13ኛ ነው።

ከፓፓ ጎርጎርዮስ በፊት የነበረው የቀን አቆጣጠር በ46 ዓመት ቅድመ ልደተ ክርስቶስ ሮምን ይገዛ የነበረው የቄሳር ዮልዮስ የቀን አቆጣጠር ነበር። እንደ ዮልዮስ አቆጣጠር ዓመቱ 365 ቀናት ከ6 ሰዓት ነበር። ፓፓ ጎርጎርዮስ ግን ዓመቱን በሰከነድ በደቂቃ በሰዓቶችና በዕለታትን በጥንቃቄ ሲሰላ 365 ቀናት ከ5 ሰዓት ከ48 ደቂቃዎችና ከ46 ሰከንዶች ይሆናል በማለት 11 ደቂቃዎችና 14 ሰከንዶች ሳይኖሩ እየተኖረባቸው ቆይተዋል በማለት ፓፓ ጎርጎርዮስ አዲስ አቆጣጠር በመፍጠር ከ7 እስከ 10 ቀን ጨምረዋል።

እንግዲህ በኢትዮጵያውና በፈረንጅቹ ያለው የዓመታትና የቀናት ልዩነት የመጣው እላይ እንደተዘረዘረው መሆኑን አውቀን ለሚጠይቁንን ሁሉ ተገቢውን መልስ መስጠት ይገባናል።

በመጨረሻም ለአሁኑ ጽሑፊ ዋነኛ ምንጭ የሆኑኝን አጥናፉ አለማየሁን እያመሰገንኩ ለዚህ ጽሑፍ ማስረጃ ብለው ያቀረቡዎቸውን ምንጮች እሚከተው አቀርባለሁ።

አጽብሃ ገብሩ
ናሽቪል ተንሲ

ማስረጃዎች

- ብሪታኒካ ኢንሳይኮሎፒዲያ
- ካቶሊክ ኢንሳይኮሎፒዲያ
- ትውፊታዊ ባህረ ሃሳብ